

Dosarul nr. 2r-436/23
2-22108795-01-2r-16102023

Prima instanță: Judecătoria Drochia, sediul Central (jud.: V. Craveț)
Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (jud.: A. Garbuz, Iu. Grosu, A. Ciobanu)

DECIZIE

21 februarie 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:
Președinte, judecător
Judecători

Stela Procopciuc
Mariana Ursachi
Oxana Parfeni

examinând recursul declarat de Igor Gordaș,
în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Igor Gordaș împotriva Sistemului Judecătoresc al Republicii Moldova și a părții componente a acestuia – Judecătoria Bălți, cu privire la constatarea faptului discriminării, încălcării dreptului de acces la justiție și repararea prejudiciului moral,

împotriva încheierii din 12 septembrie 2023 a Curții de Apel Bălți, prin care a fost restituită cererea de apel depusă de Igor Gordaș împotriva hotărârii din 11 aprilie 2023 a Judecătoriei Drochia, sediul Central, ca fiind depusă în afara termenului legal, iar apelantul nu a solicitat repunerea în termen,

c o n s t a t ă :

La 05 iulie 2022, Igor Gordaș a depus cerere de chemare în judecată împotriva Sistemului Judecătoresc al Republicii Moldova și a părții componente a acestuia – Judecătoria Bălți, solicitând constatarea faptului discriminării, încălcării dreptului de acces la justiție și repararea prejudiciului moral în mărime de 10 000 de lei, în urma emiterii încheierii din 23 iunie 2022 a Judecătoriei Bălți, sediul Central, pe marginea cauzei nr. 2-2689/22 (f. d. 2-3 verso).

Prin încheierea din 07 iulie 2022 a Judecătoriei Bălți, sediul Central, s-a transmis cauza instanței ierarhic superioare – Curtea de Apel Bălți, pentru soluționarea strămutării cauzei la o altă instanță egală în grad (f. d. 6-7).

Prin încheierea din 20 iulie 2022 a Curții de Apel Bălți, a fost admisă cererea de strămutare a cauzei și s-a strămutat prezenta cauză civilă spre examinare la Judecătoria Drochia (f. d. 15-15 verso).

Prin hotărârea din 11 aprilie 2023 a Judecătoriei Drochia, sediul Central, a fost respinsă ca fiind neîntemeiată acțiunea (f. d. 39-40, 45-51).

La 08 iunie 2023, Igor Gordaș a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii din 11 aprilie 2023 a Judecătorei Drochia, sediul Central, solicitând casarea hotărârii instanței de fond (f. d. 60).

Prin încheierea din 12 septembrie 2023 a Curții de Apel Bălți, a fost restituită cererea de apel depusă de Igor Gordaș împotriva hotărârii din 11 aprilie 2023 a Judecătorei Drochia, sediul Central, ca fiind depusă tardiv (f. d. 66-68).

La 02 octombrie 2023, Igor Gordaș a declarat recurs împotriva încheierii din 12 septembrie 2023 a Curții de Apel Bălți, solicitând admiterea acestuia, casarea încheierii instanței de apel, cu restituirea cauzei spre rejudecare în instanța de apel, pentru examinare în fond (f. d. 72-72 verso).

În motivarea recursului, a indicat că a recepționat copia dispozitivului hotărârii primei instanțe la 17 mai 2023, fapt confirmat contra semnătură pe avizul poștal de recepție anexat la materialele cauzei.

Recurentul a menționat că nu a omis termenul de declarare a apelului, întrucât cererea de apel a fost depusă după 21 de zile din momentul recepționării copiei dispozitivului hotărârii instanței de fond.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Din materialele cauzei, rezultă că copia încheierii recurate a fost recepționată de către Igor Gordaș la 18 septembrie 2023, fapt confirmat prin avizul poștal de recepție (f. d. 70).

Astfel, se constată că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 02 octombrie 2023, în termenul legal.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins, cu menținerea încheierii instanței de apel, din motivele ce succed.

În conformitate cu prevederile art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

În conformitate cu art. 110 din Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Art. 113 din Codul de procedură civilă prevede că, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Completul de judecată învederează că, art. 362 alin. (1), (3) din Codul de procedură civilă statuează că termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel. Repunerea în termen de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzute de art. 116.

În conformitate cu art. 116 alin. (1), (3), (4) din Codul de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.). Repunerea în termen nu poate fi dispusă decât în cazul în care partea și-a exercitat dreptul la acțiune înainte de împlinirea termenului de 30 de zile, calculat din ziua în care a cunoscut sau trebuia să cunoască încetarea motivelor care justifică depășirea termenului de procedură.

În conformitate cu prevederile art. 369 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reiterează că, în condițiile speței respective, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii.

Completul de judecată stabilește că instanța de fond a examinat cauza civilă în procedură contencioasă generală, potrivit normelor prevăzute Codul de procedură civilă.

Dispozitivul hotărârii judecătorești a fost pronunțat la 11 aprilie 2023, fiind public pe portalul instanțelor judecătorești la 20 aprilie 2023.

Actele cauzei reflectă că dispozitivul hotărârii din 11 aprilie 2023 a Judecătoriei Drochia, sediul Central, a fost recepționat de către Igor Gordaș la 17 mai 2023, circumstanță ce se atestă potrivit avizului poștal de recepție (f. d. 43).

Cererea de apel împotriva hotărârii din 11 aprilie 2023 a Judecătoriei Drochia, sediul Central, a fost depusă de către Igor Gordaș la 08 iunie 2023, peste termenul prevăzut de lege.

Prin urmare, Curtea de Apel Bălți, prin încheierea din 12 septembrie 2023, corect a restituit cererea de apel depusă de Igor Gordaș împotriva hotărârii din 11 aprilie 2023 a Judecătoriei Drochia, sediul Central, ca fiind în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen.

În situația în care dispozitivul hotărârii judecătorești a fost pronunțat la 11 aprilie 2023, în temeiul art. 111 alin. (3) din Codul de procedură civilă, termenul de contestare cu apel a început a curge din ziua imediat următoare zilei de pronunțare a dispozitivului hotărârii judecătorești, adică începând cu data de 12 aprilie 2023, ultima zi a termenului fiind data de 11 mai 2023 (zi de joi).

În context, instanța de apel justificat a reținut că Igor Gordaș a declarat apelul în afara termenului legal.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție califică drept neîntemeiat argumentul recurentului, precum că cererea de apel a fost depusă în interiorul termenului legal, având în vedere data recepționării dispozitivului hotărârii instanței de fond.

În acest sens, art. 362 alin. (1) din Codul de procedură civilă, într-o manieră certă și clară corelează termenul de 30 de zile de contestare cu data pronunțării dispozitivului hotărârii, dar nu cu data recepționării actului judecătoresc.

La depunerea cererii de apel împotriva hotărârii din 11 aprilie 2023 a Judecătorei Drochia, sediul Central, apelantul nu a solicitat repunerea în termenul de declarare a apelului.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție subliniază că repunerea în termen pentru declararea apelului putea fi soluționată de către instanța de apel doar în condițiile în care apelantul Igor Gordaș ar fi formulat o cerere de repunere în termen cu prezentarea probelor pertinente și admisibile în justificarea acestei omisiuni, ceea ce, în speța dedusă judecății, lipsește.

Prin urmare, Curtea de Apel Bălți corect a reținut că Igor Gordaș nu a solicitat repunerea în termenul de declarare a apelului, în temeiul art. 116 din Codul de procedură civilă. Or, instanța de apel nu are dreptul să efectueze *ex officio* repunerea în termen a apelului, în lipsa unei astfel de cereri formulate de către apelant în condițiile art. 116 din Codul de procedură civilă.

Potrivit dispoziției art. 56 alin. (3) din Codul de procedură civilă, participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție relevă că prin impunerea unor termene limită în vederea valorificării drepturilor pretinse a fi lezate se urmărește o bună administrare a justiției și asigurarea securității raporturilor juridice.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție accentuează că legiuitorul, prin stabilirea unui termen de declarare a apelului, a urmărit: asigurarea celerității procesului civil în întregime, în special luându-se în considerare și fazele facultative ale procesului civil, cum ar fi executarea silită, apelul; stimularea persoanelor care dispun de dreptul la apel de a-l valorifica într-un termen prevăzut de lege; asigurarea stabilității raporturilor juridice constatate prin hotărârea primei instanțe, întrucât acestea nu pot să rămână până la infinit sub amenințarea pronunțării unei noi soluții; oferirea participanților la proces a unei perioade suficiente de a lua cunoștință de materialele dosarului și de a formula motivarea cererii de apel.

Prin prisma respectării dreptului de acces liber la justiție, garantat de art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, art. 20 din Constituția Republicii Moldova și art. 5 din Codul de procedură civilă, relevat și în jurisprudența CtEDO, precum și dreptul la un recurs efectiv garantat de art. 13 din Convenție, circumstanțele relatate denotă că

recurenta a neglijat dreptul de valorificare a drepturilor procedurale în sensul și termenul stabilit de legiuitor.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că încheierea din 12 septembrie 2023 a Curții de Apel Bălți a fost emisă în concordanță cu normele de drept procedural, iar argumentele invocate în recurs sunt neîntemeiate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție concluzionează de a respinge recursul și a menține încheierea recurată.

În conformitate cu art. 427 lit. a), 428 din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se respinge recursul declarat de Igor Gordaș.

Se menține încheierea din 12 septembrie 2023 a Curții de Apel Bălți, în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Igor Gordaș împotriva Sistemului Judecătoresc al Republicii Moldova și a părții componente a acestuia – Judecătoria Bălți, cu privire la constatarea faptului discriminării, încălcării dreptului de acces la justiție și repararea prejudiciului moral.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

Judecători

Mariana Ursachi

Oxana Parfeni